

IK ZOU DAAR EEN BOEK KUNNEN OVER SCHRIJVEN: DE CHARMES VAN DE DAGELIJKSHEID (vervolg)

vrijdag 7 juli 1950

Het hing al een tijdje in de lucht en in beide kampen werd er met enige opwinding naar uitgekeken... en vanmiddag is het er dan plotseling toch van gekomen. Een geregelde veldslag tussen de mannen van de Sint-Lievenspoortstraat en die van de Zebrastraat, zoals dat vroeger wel meer is gebeurd... op het terrein van de Chalet du Sud.

Het is begonnen met een incident bij het knikkeren... scheld- en duwpartij... dan hebben we ons allebei teruggetrokken en onze troepen verzameld... wij dan terug naar de Chalet du Sud en over de haag staan roepen, schelden en uitdagen... tenslotte werden er aan beide kanten stenen opgeraapt om elkaar te bekogelen.

Ik stond helemaal niet in de eerste linie... en toch had ik prijs. Op een bepaald moment vloog een kei met zo'n geweld - ongetwijfeld afgeschoten met een katapult - op de rug van mijn rechterhand dat de tranen uit mijn ogen sprongen van de pijn. Aiaiai... en onmiddellijk begon de getroffen plek geweldig op te zwellen.

Naar huis hollen en moeder om hulp vragen... of zolang mogelijk wachten om naar huis te gaan tot de plek ontzwollen is? Maar wat als die plek niet ontzwelt en als ik er een lamme hand aan overhoud? Toch naar huis gegaan... met mijn hand in een bassin koud water... en ondertussen een donderpreek van moeder... of wij misschien zot geworden zijn... en als ik die kei in mijn oog had gekregen was ik nu blind!

Maar ik heb hem niet in mijn oog maar op mijn hand gekregen... en zo'n verwonding is toch een bewijs dat ik aan de veldslag heb deelgenomen... en het liefst zou ik nu zo snel mogelijk naar de Chalet du Sud willen terugkeren om te zien of de onzen gewonnen hebben... maar daar kan natuurlijk geen sprake van zijn, moeder verbiedt me daar vandaag nog in de buurt te komen.

Vanavond vertelde Christian me dat in de oorlog soldaten, die wegvluchten van het front, gefusilleerd worden wegens verraad. Behalve dat ik gewond werd in de strijd ben ik nog een verrader op de koop toe. Ik voelde me helemaal niet lekker.

vrijdag 28 juli 1950

Ons land staat al dagen in rep en roer en door de onverzoenbare tegenstellingen tussen Leopoldisten en anti-Leopoldisten staan we op de rand van een revolutie tussen Vlamingen en Walen, tussen witten en zwarten, tussen katholieken

en vrijzinnigen... al zijn er ook Vlamingen tegen en Walen voor de koning. Aan de ene kant worden overal in Vlaanderen huizen met de nationale driekleur bevestigd, worden de klokken geluid, rijden er in alle steden en dorpen auto's rond met een grote foto van de koning en hebben er grote koningsgezinde huldens en manifestaties plaats... aan de andere kant wordt er in Wallonië een anti-Leopoldistische eed gezworen, zijn er bepaalde politieke leiders zoals André Renard bereid heel ver te gaan, zijn er meer dan 300.000 stakers, ligt het economisch leven lam en zijn er reeds tientallen aanslagen met springstoffen gepleegd.

Gisteren dan werden er te Gent op de trappen van de schouwburg op het Sint-Baafsplein een duizendtal bloemenruikers van sympathisanten van Leopold III samengebracht... en omstreeks 18u. zijn zo'n honderdvijftig bussen, personen- en vrachtwagens met die bloemen naar het koninklijk paleis te Laken vertrokken.

Bij het binnenrijden van Brussel zijn die auto's door groepen anti-Leopoldisten tegengehouden en op geroep en gejuwe onthaald... de ruiten van die auto's werden aan scherven gegooid en verscheidene inzittenden werden licht gewond. Wat de Gentenaars niet heeft ontmoedigd, want door de kapotte ramen hangend, zijn ze zwaaiend naar de omstaanders verder gereden. Tegelijk stapte er een socialistische betoging onder leiding van P.H. Spaak van het parlement naar het koninklijk paleis en ook die betogers zijn met de Gentse auto's in botsing gekomen.

maandag 31 juli 1950

Gisteren werd aan de Keizerbrug een nieuw park opengesteld. Keizerpark heet het. Er zijn twee speelvelden, een zandbak en twee volleybalvelden.

We zijn na de middag eens gaan kijken... maar voor ons, de mannen van de Sint-Lievenspoortstraat, is dat parkje niet interessant. We hebben de Chalet du Sud dichterbij de deur en in die ruïne en woestijn is het veel plezanter om te spelen dan hier. Dat parkje ligt trouwens aan de overzijde van de Schelde, dat is een andere wereld, de wereld van de mannen van Gentbrugge en de ajuinboeren van Ledeberg... en als het allemaal zo netjes moet blijven als het er nu bij ligt, zal het er braaf moeten aan toe gaan. Er liep daar zelfs een agent in de buurt om een oogje in het zeil te houden.

vrijdag 4 augustus 1950

Vorig jaar zijn we omstreeks deze tijd naar het toneelstuk "Lam Gods Spel" op het Sint-Baafsplein gaan kijken. Of liever, we zijn daar toevallig gepasseerd en

toen we zagen dat er iets aan de hand was, zijn we enige tijd blijven kijken... tot moeder er genoeg van kreeg en begon te zeuren dat ze pijnlijke voeten had en dat ze wou gaan zitten en dat tante Maria op ons zat te wachten. Ik vond dat spijtig, want ik had nog nooit een volledig toneelstuk gezien... en volgend jaar zal dat waarschijnlijk niet opnieuw worden opgevoerd. Marcel vertelde me dat het Lam Gods een groot schilderij is dat in de kerk hangt en dat er 15 jaar geleden een stuk is van gestolen door een koster uit Wetteren. Moet ook raar zijn... een schilderij van een schaap waar een poot of de kop aan ontbreekt omdat hij gestolen is. Wie zaagt er nu een stuk van een schilderij? Daar zal wel niets meer mee aan te vangen zijn... het schaap is de preut af. Waarom hangt daar trouwens een schaap in de kerk? In de Sint-Annakerk staan er alleen maar heiligen op de muren geschilderd. En zo hoort dat toch! De heiligen in de kerk en de schapen in de wei of op stal.

zondag 6 augustus 1950

Dat ijskarretje van Bakvis tijdens de buurtfeesten van vorig jaar... dat is een verhaal apart. We hadden er al over gehoord... iemand had gezegd dat er minstens een dozijn waren... we wisten ook al dat ze in het gewezen klooster van de Dominicanen in Onderbergen werden gestald... en nu, tijdens de braderij in de Sint-Lievenspoortstraat zouden we ze voor het eerst te zien krijgen: de ijskarretjes van Everyday. Kleurrijke, aantrekkelijke driewielers met een parasol. We waren bovendien heel nieuwsgierig, want het roomijs werd niet verkocht in een hoorntje of tussen twee ronde of vierkante wafeltjes, maar in een kartonnen potje... en bij ieder potje hoorde een houten lepeltje.

Ook Bakvis was zich gaan aanmelden als ijsventer... en tot ieders verbazing was hij aanvaard. O, wat zag hij er keurig uit in zijn blauw gestreept jasje. Van zodra hij de straat kwam ingerezen, werd hij omzwermd door kinderen en ook volwassenen, die dat nieuw soort lekkers gaarne eens wilden proeven.

Doch wat te verwachten en te vrezen was... is ook gebeurd. Moe van het duwen en verkopen en nagenoeg totaal uitverkocht, is Bakvis op het einde van de straat zijn dorst gaan lessen... en omdat hij na een paar glazen in de stemming geraakt en niet meer kan ophouden, is hij blijven drinken tot er van zijn ontvangsten niets meer overbleef.

Na die ene dag hebben we Bakvis nooit meer met een ijskarretje zien rondrijden.

woensdag 9 augustus 1950

In de 19e eeuw, tot 1854, deden de buurten nog iets anders dan jaarlijks een buurtfeest organiseren: zo moesten de dekens, baljuws en knapen instaan



Het bestuur van de dekenij St.-Lievenspoortstraat, vergezeld van een verklede groep (midden jaren 1920).

voor de nachtwacht, hulp in geval van moord, brand, diefstal, vechtpartijen of familietwisten, straten besproeien in de zomer en sneeuw ruimen in de winter. Pas na 1854 hadden de gebuurtedekens geen officiële taken meer en situeerden de activiteiten zich vooral rond vieringen van primussen en gedecoreerden, processies en jaarlijkse gebuurtefeesten. Er bestaat een mooie foto, uit het midden van de jaren 1920, van het dekenijbestuur van de Sint-Lievenspoortstraat: iedereen mooi uitgedost en de meesten met een hoge hoed en decoraties op de borst, in hun midden een Egyptische prins en zijn jonge begeleiders. Het graf van Toet-anch-amon was pas ontdekt en Egypte was het thema van de verkleedpartij tijdens het gebuurtefeest. Hoe zo'n gebuurtefeest werd georganiseerd, moge blijken uit de brief van het dekenijbestuur van de Sint-Lievenspoortstraat aan de opperdeken Louis Aelterman.

Gent, 11 juli 1949

Aan de Heer Louis Aelterman
Opperdeken van het Koninklijk Verbond
Der Gebuurtedekenijen van de stad Gent

Geachte Heer Opperdeken,

Met deze heb ik de eer U Ed. ons programma van ons gebuurtefeest op te sturen.

Hopende dat dit programma door U Ed. zal goedgekeurd worden en wij het zullen mogen uitvoeren.

Programma van Zaterdag 6 Augustus 1949

Opening om 14 uur. Toespraak van de deken van de geburen. Radio-serenades doorlopend tot 23 uur. Volksspelen: vogelpik per fiets van 16u. tot 17.30u. Lepelkoers voor kinderen van 17.30u. tot 18.30u. Om 19u. aankomst van de verklede groep "De Barnums". Uitvoering van hun verschillende dansen en wandelconcert.

Versiering der huizen en winkels alsook verlichting a giorno der straten.

Gans de Sint-Lievenspoortstraat, de Nieuwe Rijke Klarenstraat, de Hendrik Waelpuutstraat, de Krevelstraat, de Sint-Lievensdoorgang alsook het beluik bijgenaamd "Het nieuw poortje" dat uitgeeft op de Keizersvest nemen er aan deel (De Ommegangstraat werd dus uitgesloten). Het wandelconcert zal duren tot 23u.

Programma van Zondag 7 Augustus 1949

Om 9 uur plechtige mis ter nagedachtenis onzer dierbare gesneuvelden en vermiste geburen in de parochiale kerk Sint-Anna.

Na de mis: stoet voorafgegaan door een muziekcorps. Neerlegging van bloemen aan den gedenksteen. Arteveldeplein, verder langs Statiesstraat, Wilsonplein, President Franklin Rooseveltlaan naar het standbeeld van koning Albert in het Zuidpark, over de Frère-Orbanlaan naar de Twee Bruggenstraat, Lange Violettestraat. Hulde aan den gedenksteen. Toespraak en bloemenhulde. Daarna ontbinding.

Om 13 uur doorlopende radio-serenades tot 23 uur. Om 15 uur volksspelen. Loopkoers door Dynamo Atletiek Club te Gent en onder de reglementen van de Belgischen Bond Federatie. Er bestaat een koers van ongeveer 3 km en een van 6 km. Vertrek aan café 't Kantientje tot het einde der Sint-Lievenspoortstraat. Deze koers is begiftigd met een coupe en een palm en verder andere prijzen in natura. Er zal gezorgd worden voor de deelnemers alsook de toeschouwers hunnen veiligheid, dit door ons bestuur alsook door het bestuur der medekampende clubs.

Opkomst van de verklede groep "De Augusten". Wandelconcert tot 23 uur.

Programma van Maandag 8 Augustus 1949

Om 10 uren opening van de radio-serenades doorlopend tot 23 uur en uitzending van reclames. Om 15 uur volksspelen. Valiezenkoers te voet tot 17 uur. Blokjes vegen, eierklopping... enz. Verklede groepen door de geburen zelf. Aankomst van burgermuziek. Wandelconcert tot 23 uur. Daarna begraafing onzer geboortefeest.

Besten dank op voorhand
en onze beleefde groeten

namens het bestuur

ere-deken
Remi Temmerman

deken
Oscar Vietti

secretaresse
J. Temmerman-Verheyden



Groepje verklede bewoners van de straat tijdens de buurtfeesten van 1949. De foto is genomen op de hoek van de St.-Lievenspoortstraat en St.-Lievensdoorgang.

De buurtfeesten van 1949 waren de laatste die in de Sint-Lievenspoortstraat werden georganiseerd. Voor het plotseling afbreken van die oude traditie zijn er verschillende redenen, of althans, doen er verschillende verhalen de ronde. Er zou in de straat meer een plagerige dan een echt vijandige tegenstrijdigheid zijn geweest tussen de Tsjeven (katholieken) enerzijds en de Sossen (socialisten) anderzijds, wat zich ook uitte tijdens de feestelijkheden. De radio-serenades gebeurden vanuit een bepaald lokaal. Iedereen had er de gelegenheid om



Verdwenen huizen in de St.-Lievenspoortstraat. Thans autoboxen.

iemand een plaatje naar keuze aan te bieden, al dan niet vergezeld van een boodschap. Rode rakkers hebben er om de haverklap een plaatje aangeboden aan de onderpastoor... onveranderlijk gevolgd door de Internationale.

De deken zou met de kas aan de haal zijn gegaan.

De tegenstelling tussen de eerste helft en de tweede helft van de straat zou, hoe klein ook in werkelijkheid te groot zijn geweest. In de tweede helft van de straat waren er veel minder cafébazen, winkeliers en handelaars en vermits precies die bewoners voor de nodige inkomsten moesten zorgen, was de bijdrage niet evenwichtig verdeeld. Niemand van de tweede helft maakte bovendien deel uit van het dekenijbestuur.

De eerste twee verhalen mogen dan al een rolletje hebben gespeeld, het derde weerspiegelt ongetwijfeld de ware reden van de teloorgang van de buurtfeesten in de Sint-Lievenspoortstraat.

maandag 14 augustus 1950

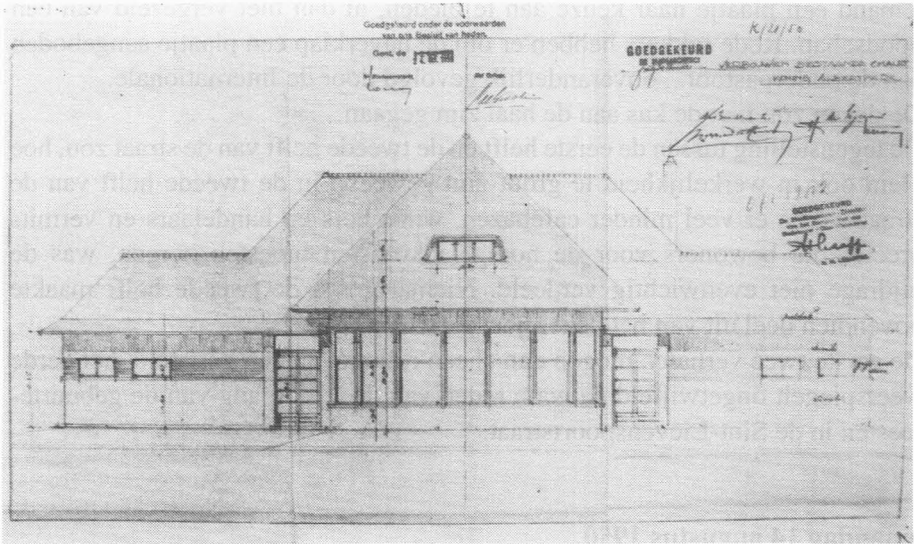
Moeder stuurt me naar de kruidenier om twee eieren en een doos klontjessuiker. Zoals steeds heb ik mijn grijze stofjas aan. De eieren stop ik in mijn zak, de doos houd ik in mijn handen.

Je moet een beetje duwen om de deur van het café te openen... en ik heb de gewoonte daar een slag van de heup aan te pas te brengen. Je raadt het al. Er natuurlijk niet meer aan gedacht dat die eieren in mijn zak zaten... waar er, na mijn heupslag, alleen nog maar gebroken schelpen en eierstruif van overbleef. Moeder vraagt me waar mijn hoofd staat... maar ze kan er gelukkig nog mee lachen. Zonder stofjas terug naar de kruidenier om twee andere eieren te halen. "En laat ze niet vallen en let een beetje op als je terugkomt hoe je de deur opent!"

zaterdag 19 augustus 1950

Er is sprake van dat de ruïne van de Chalet du Sud zal heropgebouwd worden en dat het terrein dat er rond ligt - ons speelplein! - zal omgevormd worden tot een tennisveld, een basketplein, een veld waarop minigolf kan worden gespeeld en vooral een openlucht rolschaatspiste want de man aan wie de hele zaak zal worden verhuurd, Adolphe Renard, is de baas van "Roller Skating" in het Coliseum op de Kuiperskaai.

We zijn blij dat hier zo dichtbij een sportcomplex met zoveel mogelijkheden zal verschijnen... maar de meeste van die sporten zijn niet voor ons bedoeld en er zal ongetwijfeld moeten voor betaald worden om er binnen te komen. Wat het ergste is: het terrein waarop we ongestoord konden knikkeren, voetballen,



Goedgekeurd ontwerp van "Chalet du Sud", 1950.

crossen, verstoppertje spelen en veldslagen uitvechten met de mannen van de Zebrastraat zullen we definitief verliezen.

- En is dat echt waar of is het maar een gerucht?
- Neenee, het is echt waar, ze beginnen volgende maand met de werken.

zondag 3 september 1950

Iedere zondag naar de hoogmis in Sint-Annakerk en na de middag naar de school in de Twee Bruggenstraat voor de wekelijkse lering ter voorbereiding van de plechtige communie. Dat is een heel lange voorbereidingstijd, twee jaar, want die communie zal pas in het voorjaar van 1952 plaatshebben. Meer dan tijd genoeg om onze catechismus van voor naar achter en van achter naar voor van buiten te leren. Ik dacht dat de catechismuslessen door de onderpastoor werden gegeven, maar dat blijkt een juffrouw, een jongedochter, een patronagekonte te zijn.

Een strenge zo te zien. Ze heeft wel gezegd dat we op een zondagnamiddag eens naar het begijnhof zullen gaan, de grootjuffrouw zullen begroeten en in een van die huisjes een begijntje zullen bezoeken. Ik hoor het moeder nog zeggen: "Werken is zalig en nietsdoen heilig, zei het begijntje... en ze koos voor heiligheid".

In ons jaar zijn we met vier meisjes en vijf jongens. De eerste keer in mijn leven dat ik samen met meisjes in dezelfde klas zit. Een meisje dat Martha heet en een bleek engelachtig gezichtje heeft, is me ogenblikkelijk opgevallen.

donderdag 7 september 1950

De berichten uit Korea zijn iedere dag meer verontrustend en de vrees voor een inval van de Russen en het begin van de Derde Wereldoorlog zit er diep in. De ouderen hebben die ellende pas meegemaakt, ze hebben allemaal honger en kou en armoe geleden, sommigen hebben enkele jaren in de bak gezeten, ze weten allemaal wat dat zal betekenen een nieuwe oorlog! Iedereen is dan ook beginnen hamsteren... en die hamsterwoede neemt waanzinnige en ongehoorde afmetingen aan: lucifers, zeep, suiker, koffie, fiets- en autobanden en alles wat niet aan bederf onderhevig is. Met het gevolg: schaarste en duurte. Er verschijnen dagelijks artikels in de krant waarin de regering de bevolking tracht gerust te stellen en verzekert dat hamsteren totaal overbodig is omdat de voorraden voldoende groot zijn... maar niemand gelooft het. Ook moeder doet er aan mee: vermits properheid voor haar het allerbelangrijkste is, ligt de bodem van haar kleerkast vol met Sunlight-zeep.

Samen met Christian ben ik op zolder begonnen met het aanleggen van een goed verborgen geheime noodvoorraad. Als alles vernietigd en er nergens meer iets te krijgen zal zijn, zullen we onze schat bovenhalen en de ouders zullen verrast zijn te zien aan welke onontbeerlijke zaken wij hebben gedacht: een stompje kaars, een oud pennemes, drie doosjes lucifers, sluitspelden, een boek kaarten, een paar stukje krijt, eindjes touw, een stuk van een binnenband... Ik had ook aan een oud schrift dat nog niet helemaal vol is en een potlood gedacht... je kunt maar nooit weten of er geen berichten moeten geschreven en overgebracht worden... maar Christian vindt dat niet nodig. Hij denkt eerder aan een radiozender om berichten te versturen... maar zo'n toestel zullen we wel nooit in handen krijgen.

Jammer dat we over zo goed als geen geld beschikken, anders kochten we een zaklantaarn... en een dolk komt natuurlijk ook altijd van pas. We hebben afgesproken dat we iedere week 1 F zullen sparen... als de oorlog nog even in Korea blijft vooraleer naar hier over te waaien, kan dat een mooi spaarpotje opleveren.

maandag 11 september 1950

Frans heeft een zwarte beduimelde calepin van zijn grootvader naar school meegebracht en daarin staan in potlood al de namen van de cafés in de Sint-Lievenspoortstraat in het jaar 1911. Zijn grootvader is een rare Tieste die de meest vreemde en ongewone dingen verzamelt en hij zegt altijd: "Als ik het nu niet verzamel en er zorg voor draag, zal men het binnen enkele tientallen jaren nooit meer terugvinden". Als zijn vader het niet allemaal weggooit, staat er Frans een merkwaardige erfenis te wachten.



Café De Ster bij Melanie De Mulder, St.-Lieveispoortstraat 1.

Hij heeft het eerst aan de meester laten zien en tijdens de speeltijd heb ik het notaboekje even in mijn handen mogen houden om al die namen eens te lezen. Zijn grootvader heeft telkens het huisnummer en de naam genoteerd: 1 In de Ster. 3 In de Wachtzaal. 9 In de Wapens van Antwerpen. 11 A la ville de Tournai. 35 In de Zwijger. 43 In de Gouden Duif. 65 In de Rubenshoed. 113 In de Kuiper. 125 In de Nieuwe Zwijger. 151 In de vier wegen. 205 Estaminet. 207 In de Vrijheidsliefde. 211 In de Gouden Pluim. 327 Estaminet. 12 Café Léopold. 24 In de Carotte. 26 A la ville d'Ypres. 32 In Baelegem. 34 In de Reisduif. 40 In de oude Vriendschap. 48 De Volksvrienden. 70 In de Maandag. 110 In het Meuleken (bij Vitalia). 154 In de Zondag. 168 In het Paard (bij Karel de paardensmid). 212 In de Welgezinde. 214 In Scheldewindeke. 224 In het Tonneke. 230 In het Paardeken. 232 In het nieuw bronzen Paard. 234 Au Progrès. 248 In de maagd van Orléans. 252 In de gouden Kroon. 256 In de Grote Pint. 260 In de Rode Haan. 296 In het Moorken. 314 In het Brouwershuis. 358 Estaminet. 362 In de Nieuwe Fontein. 368 Au bien venu. 376 Het Groot Brussel. 378 In de Sint-Lievenspoort. 412 In het Land van Aalst.

Als ik goed geteld heb, waren er toen 43 cafés in de straat. Nog i.v.m. cafés heb ik nog niet zo lang geleden horen vertellen dat er in 1855 een wet werd uitgevaardigd waarbij alle hotels en cafés een lantaarn voor het huis moesten plaatsen met het oog op de openbare veiligheid... en 20 jaar later besliste het stadsbestuur dat de herbergiers "pisbakken" moesten hebben ten dienste van de personen die hun café bezochten. En de vrouwen? Die telden niet mee.

Onderaan de laatste blz. stonden er nog twee namen: In de Graphophone en In het Klein Orkest, maar dat waren resp. de namen van een kruidenierswinkel en het huis van een kleermaakster. Graphophone, wat zou dat willen zeggen?

zaterdag 7 oktober 1950

Vanavond heeft de officiële opening plaats van het Casino in het Citadelpark. Na de toespraken en de opening door de burgemeester en het stadsbestuur is er een groot bal en een optreden van het ballet van Lilly De Munter.

De Sint-Lievenspoortstraat heeft daar wel niets mee te maken, maar als hier praktisch naast de deur door de stad een spiksplinternieuwe en zeer dure feestzaal wordt geopend, zou men de bewoners van de straat toch kunnen uitnodigen om ook eens te komen kijken. Marcel zegt dat wij net als de betere burgers van de stad gemeentebelastingen moeten betalen en dat het Casino bijgevolg ook met ons geld is gebouwd... maar ja, zo'n feestpaleis is niet voor ons bestemd, maar voor de halvekluitjespissers van het stadscentrum.

Neen, werkmensen en poortjesvolk zien ze daar waarschijnlijk niet gaarne komen. Zie je Bakvis daar trouwens al door de zalen zwijmelen. Na minder dan een uur zou hij stomdronken zijn, beginnen zingen en aan de deur worden

gezet. Jaja, het zal wel dat zijn: bij het stadsbestuur kennen ze Bakvis en De Puppe en nog een aantal zware gevallen en dat is voldoende om helemaal niemand van de Sint-Lievenspoort uit te nodigen. Hoe zegt Romain De Coninck dat trouwens in een van zijn toneelstukken: "Ge zijt gij zeker van de Sint-Lievenspoortstraat... ge kunt het horen!" Je kunt je voorstellen wat een goede naam de bewoners van onze straat hebben bij de rest van de bevolking van Gent.

zondag 8 oktober 1950

Iedere tweede zondag van de maand komen er na de middag heel wat extra klanten naar het café. Mensen van overal in Vlaanderen. Ouders, kinderen en familieleden die hun dochter of zus of kleinkind komen bezoeken, die een eindje verder aan de overzijde van de straat in het internaat of het tehuis voor meisjes, eigenlijk een wederopvoedingsgesticht, verblijft. Het tehuis wordt geleid door de Zusters van Liefde. De meisjes zijn er door de gerechtelijke instanties geplaatst. Het Gesticht van de Heilige Aloïsius van Gonzaga. Het gesticht staat er al van in 1897 en heette aanvankelijk "Het Huis van Barmhartigheid". Voor de oorlog verbleven er gemiddeld 40 meisjes; tijdens de Tweede Wereldoorlog was dat aantal opgelopen tot 120; nu is dat iets teruggelopen en het vermindert ieder jaar. Er zijn al een paar keer ernstige moeilijkheden geweest met die meisjes en in 1947, wij woonden hier toen nog niet, zijn er op een dag een heleboel uitgebroken en ontsnapt. Nu worden ze beter bewaakt en kunnen ze niet meer vluchten. Vermits ze niet buiten mogen komen, krijgen wij die meisjes nooit te zien. Wel hebben die meisjes er contact met de kleuters en de meisjes van de lagere school van de parochie Sint-Anna.

Ivan heeft ook al eens in een verbeteringsgesticht gezeten. Het verbeteringsgesticht voor jongens te Mol. Op een dag werden hij en zijn vriend gesnapt toen ze uit de St-Baafskathedraal naar buiten kwamen. Ze hadden er verschillende offerblokken opgebroken. Hij had toen al een en ander op zijn kerfstok.

Hij heeft enkele maanden te Mol verbleven en tegelijk is hij er geopereerd aan zijn verlamde arm. Sedert die operatie te Mol kan hij zijn arm iets meer bewegen, maar helemaal in orde komt het nooit meer.

Een keer ben ik mee geweest naar Mol om hem te bezoeken. Moeder had me wijsgemaakt dat Ivan er in een hospitaal lag. Hij zat er inderdaad in een ziekenzaal en zijn arm was omzwachteld zodat ik niets in de gaten had. Pas later heb ik toevallig vernomen dat die inrichting geen hospitaal maar een verbeteringsgesticht is.

De ouders die hier hun dochter komen bezoeken, zullen het jongere broertje wellicht ook niet wijsmaken dat grote zus in een verbeteringsgesticht zit.



Het gesticht van de H. Aloysius van Gonzaga, thans Katholieke Hogeschool voor Gezondheidszorg, St.-Lievenspoortstraat 143.

vrijdag 20 oktober 1950

Soms doet Marcel dingen waar ik niets van begrijp.

Op het einde van de vakantie heeft hij op een avond een auto naar zijn garage gesleept... en toen ik de volgende morgen ging kijken, viel ik bijna achterover

van bewondering. Een blauwe koersauto met vier uitstaande wielen zonder spatborden, één beetje te vergelijken met het autootje dat ik van Christian heb gekocht. Wel veel ouder... moet omstreeks 1930 of nog vroeger gebouwd zijn. Je kunt er met twee inzitten, of liever: Marcel en ik zouden er kunnen inzitten, voor Marcel en moeder zou er te weinig plaats zijn. Marcel heeft hem praktisch voor niets gekregen omdat de motor is ontploft. Maar hij zou hersteld en helemaal in orde kunnen worden gebracht, want het koetswerk, de wielen en nog een en ander is nog in zeer goede staat. En als hij in orde zal zijn, kunnen we er volgend jaar mee naar zee rijden. Ik zag me al zitten met een lederen pet en een vliegeniersbril op mijn neus. Met een koersauto naar zee, we zouden veel bekijks hebben...

Hij is die auto onmiddellijk uit elkaar beginnen halen... en binnen een paar dagen bleef er zo goed als niets meer van over... niets dan losse onderdelen. En zo is hij daar weken blijven liggen, want eenmaal uit elkaar gehaald, heeft Marcel er niet meer naar omgekeken. Hij zei dat het te duur was om nieuwe onderdelen te kopen... de waarheid is dat hij geen inspanning wou leveren om hem opnieuw in elkaar te steken. Ik vond dat heel spijtig.

Vanavond komt er een kennis met een vrachtwagen die hoop oud ijzer opladen. Wij zullen volgende zomer dus niet met een koersauto naar zee rijden.

zaterdag 21 oktober 1950

Nonkel Ferdinand is dokwerker... maar meestal stempelt hij. Omdat hij bijna nooit werkt, zegt moeder altijd dat hij geen "dokwerker" is maar een "dokstaander". In zijn vele vrije tijd vangt hij vogels.

Eén keer ben ik samen met Ivan met hem meegeweest.

Ergens tussen de Groene Staak en Westbeke heeft hij zijn netten en zijn lokvogels opgesteld... en van achter enkele struiken was het toekijken, stil zijn en wachten.

Toen er een zwerm spreuwen was neergestreken en hij het net had dichtgeklapt, haalde hij de fladderende vogels eruit en wong ze de nek om. Daar vond ik niets leuks meer aan. Die arme vogeltjes. Ik wou dat nooit meer zien.

- Wacht maar tot vanavond als de vogels gepluimd en gebraden zijn... zoiets lekkers heb je nog nooit gegeten.

Ik wil er zelfs niet van eten!

donderdag 23 november 1950

Aanvankelijk werd het gebeuren fluisterend verteld en sommigen twijfelden eraan of het wel waar was... daarna werd er gegniffeld... en nu iedereen op de

hoogte is, spreken de enen er schande van, terwijl anderen beweren het altijd al geweten te hebben dat die zwartrokken voor geen haar te betrouwen zijn. In het bijzonder de onderpastoor van onze parochie niet.

Heeft hij trouwens niet altijd jonge meiden gehad, die hij niet kon gerust laten. Ha! En hebben de verbaasde en daarna schaterende klanten van café De Vliegmaschine in de Ommganckstraat hem niet eens door de straat zien hollen... achter zo'n jonge meid aan. Ha!

Maar nu is hij volgens ieders mening toch een stap te ver gegaan.

De vrouw van een slager in de Keizer Karelstraat stelde in haar min of meer zieke toestand de regelmatige vertroosting door de onderpastoor ten zeerste op prijs... maar dat was toch buiten de slager gerekend. Nieuwsgierig en vermoedelijk ook jaloers als hij was, is hij op zijn kousevoeten een kijkje gaan nemen op de bovenverdieping... en wat hij waarschijnlijk al vermoedde, kreeg hij nu met eigen ogen te zien. Een overspelig minnend koppel in het echtelijk bed, betrapt door de bedrogen echtgenoot... het is voor alle betrokken partijen een onaangenaam om niet te zeggén pijnlijk moment.

Om zijn woede en machteloosheid te koelen heeft de man met de bebloede schort al de kleren waarvan de onderpastoor zich tijdens de vertroosting had ontdaan, door het venster midden op straat gegooid. Van zijn staat van naaktheid en de manier waarop de geestelijke het huis van de slager heeft verlaten, bestaan er uiteenlopende versies... de meest fantasierijke is ongetwijfeld de mooiste.

De onderpastoor is een tijdje niet meer gezien... die op straat gegooid kleren zijn nog geruime tijd smeuijge gespreksstof gebleven.

donderdag 7 december 1950

Zoals dat al enkele keren is gebeurd, ben ik samen met moeder naar de catch geweest. In het Coliseum, het vroegere Grand Palais Valentiono, op de Kuiperskaai. Goed tien minuten stappen en we zijn er.

Op één keer na ben ik er telkens met moeder alleen naar toe geweest. Marcel houdt niet zo van catch, hij ziet liever boks. En vermits dat voor moeder precies omgekeerd is, gaat ieder alleen naar zijn geliefde sport kijken. We zijn ook maar één keer met zijn drieën naar een bokswedstrijd gaan kijken.

Moeder is een groot supporter van Sus La Brosse, een Antwerpenaar van 83 kg, die ze een heel goede catcher vindt. Dolf Hoste, een Gentenaar, vond ze ook een goeie, maar die is onlangs met zijn auto tegen een trein gereden en verongelukt. De man die door iedereen De Engel wordt genoemd daarentegen, vindt ze een verschrikkelijke lelijkerd. Misschien daarom dat hij altijd met een maillot en een lange broek aan worstelt, al was het maar om een deel van zijn lelijkheid te bedekken. De vorige keer had zijn tegenstander blijkbaar zijn tere

plek gevonden... De Engel kronkelde van de pijn en hij heeft moeten opgeven. Toen we voor het eerst naar catch in het Coliseum kwamen kijken, had ik me laten wijsmaken dat er tijdens de wedstrijden soms armen of benen werden uitgewrongen... en toen ik in de hoek een witte kast met een groot rood kruis in de gaten kreeg, dacht ik echt dat de uitgewrongen ledematen daar werden in opgeborgen. De hele avond heb ik in spanning zitten wachten... maar geen van de deelnemers is een arm of een been kwijtgeraakt. Nu nog, telkens ik naar die kast kijk, moet ik aan ledematen denken... maar helaas heb ik die deurtjes nog nooit zien opengaan.

Het was een tamelijk gewone avond met verscheidene kampen zonder uitschieters. Een keer heeft de hele zaal langdurig staan roepen en fluiten toen de scheidsrechter de slechterik gewonnen gaf, terwijl iedereen vond dat de goede had moeten winnen.

We zijn daar natuurlijk enkele mensen tegengekomen die moeder kent en tijdens de pauze zijn we samen met twee mannen aan de toonbank iets gaan drinken. Een van hen hoorde ik vragen of ze geen zin had om na de voorstelling nog samen ergens heen te gaan... maar ze wees naar mij en ze antwoordde dat dat vanavond niet kon.

Omdat ze vond dat het voor mij al laat genoeg was, zijn we na de wedstrijden dadelijk naar huis teruggekeerd. Op het voetpad langs de kant van de Frère-Orbanlaan, want door het donkere park vertrouwde ze dat niet.

- We zijn toch met twee... dus kan er ons niets gebeuren.
- Ga jij hem weggagen als er plotseling een man met een mes voor ons staat?
- Ik wil zeggen dat we met twee zijn om te beginnen roepen.

dinsdag 26 december 1950

Vanavond stuurde moeder me naar de kruideniers- en groentenwinkel aan de overzijde van de straat om een pakje aardappelbloem te kopen. Meestal is het Vuile Martha die bestelt, en die zegt soms wel eens iets vriendelijks, maar nu was het Constant die uit de keuken naar de nauwelijks verlichte winkel kwam gesloft en dat is een norske man die nauwelijks zijn mond opendoet. Zonder een woord te zeggen, ging hij eerst eens naar de groentenbakken in het uitstalraam kijken... en tot mijn grote verwondering nam hij er een appel uit en stopte die in mijn hand. Zou hij zo vrijgevig zijn omdat het kerstavond is! Maar toen ik eens keek, begreep ik waarom ik die appel had gekregen: hij was half rot en voor de rest helemaal gerimpeld. Vuile jood! Had hij me nu een historiapunt gegeven, dan was ik daar heel blij mee geweest... maar een rotte appel!

Terug buiten was ik zo kwaad dat Constant me die appel had durven in mijn handen stoppen, waarvoor ik nog dank heb moeten zeggen... dat ik in de duisternis eens rondkeek en hem dan zo ver mogelijk weggooid. Verdorie...

nu valt die appel toch zeker wel midden op de motorkap van de tamelijk nieuwe auto van de schoonzoon van Clément! Ik ben haastig de straat overgestoken en naar binnen gevluht... nu maar hopen dat niemand het heeft gezien en dat Clément of zijn schoonzoon hier straks niet komen reclameren dat ik met rotte appels smijt en hun auto heb beschadigd. Allemaal de schuld van Constant, die rotte appels uitdeelt!

Daniël VAN RYSSEL

GENTSE MEMORIEDAGEN: 20-21 APRIL

20 April 1572

De Gentse minderbroeder Petrus de Muer, beter bekend als Pedro de Gante, wordt begraven in zijn San Josékerk in Mexicostad.

Geboren in 1480. In 1522 vertrok hij naar Mexico om er beschavingswerk onder de Indianen te doen. Hij was er 50 jaren werkzaam en bouwde er talrijke kerken en kapellen. Hij stichtte er ook scholen en de eerste drukkerij in de Nieuwe Wereld. Honderdduizenden Indianen werden door hem gedoopt en onderwezen. Hij was een felle verdediger van de inboorlingen tegen de Spaanse overheersers.

De Provincie Oost-Vlaanderen schonk aan Mexico een bronzen standbeeld dat gemaakt werd door de beeldhouwer Albert De Smedt van Sint-Niklaas. Het werd op 16 januari 1976 onthuld in Mexico-City. Een kleine repliek ervan werd op 30 juni 1976 onthuld op het Fratersplein.

20 April 1624

Eerste steenlegging van het Seminarie en wij hebben het hier natuurlijk niet over het gebouw op de Reep.

Het Seminarie werd in 1569 gesticht door Jansenius, de eerste bisschop van Gent. Het was gevestigd in het oud klooster en school van de Hieronymieten in het Geeraard Duivelsteen.

Dit eerste seminarie was een tweeledige instelling: een lagere cyclus (Klein Seminarie), voortzetting van de Hieronymietenschool, waar jongens van 12 tot 16 jaar een soort humaniora-opleiding ontvingen, en een hogere cyclus (Groot Seminarie) waar theologie-onderwijs werd verstrekt.

Na de dood van Jansenius in 1576 en het Calvinistisch Bewind was het voorlopig gedaan met het seminarie.

Bij zijn aanstelling in 1622 voerde Bisschop Triest direct een serie hervormingen in. Het Theologicum werd afgeschaft en in het Klein Seminarie zouden